



Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 31-03-2020
Enhed: SUNDJUR
Sagsbeh.: DEPKATB
Sagsnr.: 2003768
Dok. nr.: 1156016

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 31. marts 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 182 til L 158 (Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (Yderligere foranstaltninger for at forebygge og inddæmme smitte med covid-19 m.v.)) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 182:

”Vil ministeren kommentere nyheder fra Institut for Menneskerettigheder, jf. L 158 – bilag 10:

- Ny hastelovgivning er meget vidtgående men lovlig
- Menneskeretlige hensyn i kampen mod COVID-19”

Svar:

Indledningsvis vil jeg gerne slå fast, at det er vigtigt for regeringen, at menneskerettighederne også overholdes i den krisesituation, vi befinder os i. Jeg noterer mig i den forbindelse også med tilfredshed, at Institut for Menneskerettigheder tilkendegiver, at regeringens nye tiltag ligger inden for statens handlerum i en krisesituation.

For så vidt angår L 158 fremgår det bl.a. af Institut for Menneskerettigheders skrivelse af 27. marts 2020: *Forbud mod små forsamlinger og straffeskærpselser har menneskeretlige konsekvenser, men tiltagene ligger inden for statens handlerum i en krisesituation*, bilagets s. 1, at særligt lovforslagets forslag om at give politiet bemyndigelse til at forbyde forsamlinger helt ned til tre personer er vidtgående.

I nyhedsartiklen er konstitueret direktør for Institut for Menneskerettigheder, Louise Holck, endvidere citeret som følgende:

”Menneskeretten er beregnet til at fungere i den virkelige verden, og den giver staterne et stort handlerum i en krise som den, vi står i nu. De danske myndigheder kan derfor gå meget længere og indføre langt mere vidtgående begrænsninger i borgernes rettigheder, end de normalt kan. [...] Det kræver dog, at tiltagene er med til at mindske smitten og dermed beskytte borgernes sundhed, og at vi befinder os i en krisesituation. Samtidig skal tiltagene have et lovligt grundlag, være så klare, at borgerne kan forstå og efterleve reglerne, og tiltagene må hverken gå længere eller gælde længere end det er nødvendigt for at håndtere krisen.”

Sundheds- og Ældreministeriet kan oplyse, at ministeriet grundlæggende er enig i de ovenanførte betragtninger. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvor forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser er nærmere behandlet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med lovforslaget foreslås en række nye handlemuligheder, så det sikres, at der er handlerum, hvis det måtte vise

sig nødvendigt. Dermed er det imidlertid ikke sagt, at der nødvendigvis vil blive gjort brug heraf. Regeringen følger naturligvis løbende situationen med henblik på at vurdere, hvilke tiltag der er nødvendige.

For så vidt angår det i artiklen anførte om, at der opfordres til, at politiet først og fremmest opfordres til at guide befolkningen til at følge reglerne bemærkes, at myndighederne yder løbende vejledning om de gældende regler og de seneste nyheder og anvisninger om COVID-19, bl.a. på politiets officielle hjemmeside om corona-smitte.

Det er i øvrigt mit indtryk, at dansk politi hver eneste dag gør en stor indsats med at vejlede befolkningen om forståelsen af de gældende regler.

For så vidt angår Institut for Menneskerettigheders skrivelse af 27. marts 2020: *COVID-19-pandemien lægger pres på borgernes rettigheder. Instituttet minder om, at menneskerettighederne stadig gælder i en krisesituation*, bilagets s. 4-7, fremgår det bl.a. heraf, at Institut for Menneskerettigheder særligt peger på, at især forsamlingsfriheden og retten til fri bevægelighed er blevet begrænset i Danmark som følge af Covid-19 foranstaltninger. Instituttet understreger bl.a. vigtigheden af, at myndighederne overvejer, om det samme formål kan opfyldes med andre og mindre indgribende tiltag.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede ordnings forhold til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser, herunder i forhold til forsamlingsfriheden og retten til fri bevægelighed, er nærmere behandlet i pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvortil der henvises.

Det fremgår bl.a. heraf, at såvel den gældende § 6 i epidemiloven om forbud mod afholdelse og deltagelse i større forsamlinger som den foreslåede udvidelse af bestemmelsen, hvorefter der vil kunne fastsættes forbud mod, at flere personer befinder sig på samme sted, ikke giver mulighed for at fastsætte regler eller i øvrigt foretage indgreb rettet mod meningstilkendegivelser, men at eventuelle indgreb vil blive fastsat af hensyn til at beskytte et vægtigt hensyn til den offentlige sundhed, herunder hensynet til at mindske eller forhindre udbredelse af alment farlige sygdomme her i landet. Det fremgår endvidere, at det forudsættes, at indgreb mod forsamlinger foretaget efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse alene vil blive fastsat i det omfang og den tidsmæssige udstrækning m.v., som efter en konkret vurdering er nødvendigt for at beskytte hensynet til den offentlige sundhed.

Det forudsættes således, at indgreb efter de foreslåede bestemmelser ophæves eller indskrænkes, så snart de sundhedsmæssige hensyn, indgrebene forfølger, ikke længere tilsiger, at indgrebene opretholdes, og at der ved fastsættelsen af regler og påbud i videst muligt omfang vil skulle tages hensyn til borgernes mulighed for at komme med meningstilkendegivelser, i det omfang sådanne hensyn lader sig forene med hensynet til den offentlige sundhed.

Det bemærkes endvidere, at det i § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 224 af 17. marts 2020 om forbud mod større forsamlinger og forbud mod adgang til og restriktioner for visse lokaler i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (COVID-19) er fastsat, at bekendtgørelsens §§ 1 og 2 om forbud mod større forsamlinger mv. ikke gælder for forsamlinger med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed.

Som anført ovenfor foreslås der med lovforslaget en række nye handlemuligheder, så det sikres, at der er handlerum, hvis det måtte vise sig nødvendigt.

Dermed er det imidlertid ikke sagt, at der nødvendigvis vil blive gjort brug heraf. Regeringen følger naturligvis løbende situationen med henblik på at vurdere, hvilke tiltag der er nødvendige.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Katrine Bisballe